

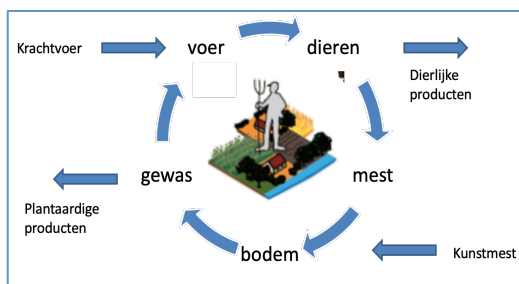

Input herbezinning mestbeleid Boerenverstand

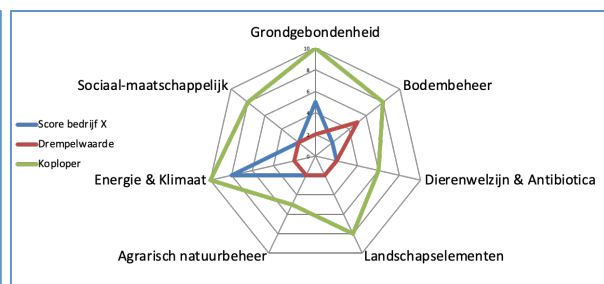
- Zet doelen centraal (KPI's), zoals bodemgezondheid en het voorkomen van verliezen, en niet de middelen
- Minder erin, is minder eruit, hoe komt dat terug?
- Maak twee sporen (eenvoud vs. maatwerk) mogelijk
- Stimuleer een betere kwaliteit en benutting van dierlijke mest en ontmoedig het gebruik van kunstmest

Frank Verhoeven & Wouter de Jong, 20 oktober 2020, frank@boerenverstand.nl

- Elk landbouwbedrijf kent uitdagingen op duurzaamheid en alle duurzaamheidsopgaves zijn van gelijk belang. Ofwel het verbeteren van de waterkwaliteit is even belangrijk als de invulling van klimaatopgaves, de mate van grondgebondenheid, het dierenwelzijn, enzoverder. Het huidige mestbeleid is een van de meest sturende dossiers op het boerenerf en richt zich niet per definitie op integrale verduurzaming van de landbouw. Door het Ministerie van LNV is recent een traject gestart waarbij gekeken wordt naar beleidsdoelen en kritische prestatie indicatoren (KPI's) voor Kringlooplandbouw. De wens is om per maatschappelijke opgave een KPI te ontwikkelen en daarop te gaan sturen. Op dit moment worden de voorlopers in de kringlooplandbouw in kaart gebracht en zijn er 1.0 versies beschikbaar van KPI's. Een essentieel kenmerk van kringlooplandbouw is de integrale bedrijfsbenadering, zowel in de bodem – mest – plant – dier kringloop (Figuur 1) als in de lokale en maatschappelijke thema's (Figuur 2).

Figuur 1: Versimpelde weergave van de bodem-plant-dier-mest kringloop.

Figuur 2: Integrale opgaves duurzame landbouw, uitwerking visie kringlooplandbouw (Erisman & Verhoeven, 2020)

- De koplopers binnen de kringlooplandbouw laten zien in de breedte goed te scoren op alle duurzaamheidsthema's. Hoe sluit het nieuwe mestbeleid daarop aan?
- Ook laten de koplopers een emissiearme bedrijfsvoering zien op hun bedrijf (whole farm approach). Dat is een brongerichte aanpak voor de opgaven van klimaat, waterkwaliteit, stikstof, fosfaat en biodiversiteit. Minder erin, betekent minder eruit. Daarbij dient deze bedrijfsstrategie tevens als verdienmodel voor de boer, namelijk een betere benutting van eigen resources betekent ook lagere kosten. Wat ons betreft moet het nieuwe mestbeleid deze strategie maximaal gaan ondersteunen. Hoe komt dit terug?
- Ruimte voor de boer om de eigen dierlijke mest naar eigen inzicht in te zetten wordt vaak tegengewerkt door wet-en regelgeving. Dat gaat van stallenbeleid tot methodes van mestaanwenden en maximale aanwendingsnormen. Maak een tweesporen beleid gericht op risico's. Er is nadrukkelijk een verschil tussen bedrijven die hun mest gebruiken op het eigen bedrijf of in een samenwerkingsverband en tussen bedrijven die relatief veel tot al hun mest moeten aan-of afvoeren. De eerste categorie zou wezenlijk anders behandeld moeten worden. Bij hen is er nauwelijks kans op fraude en deze bedrijven worden gefrustreerd met mestbeleid wat almaar aangescherpt wordt onder druk van Brussel. Deze categorie wil een stal bouwen die betere mest oplevert voor de bodem (denk aan strooiselstallen) en mest aanwenden met machines die beter zijn voor hun bodems (denk aan bovengronds).

- Tenslotte zou het mestbeleid een betere kwaliteit en benutting van dierlijke mest moeten stimuleren. Het mestbeleid is echter sterk gericht op end -of pipe maatregelen, het voorkomen van (ammoniak)emissies. Er is geen boer in Nederland die gestimuleerd wordt om aan een betere kwaliteit mest te werken die geschikter is voor de bodem. Die gestimuleerd wordt om mest op te waarderen tot compost of om mest primair te scheiden en zo de benutting ervan verder te verhogen. Ook hier zou gelden: ***Zet de doelen van het beleid (vertaald in KPI's) centraal en geef de boer ruimte zelf te bepalen hoe en in welke vorm dierlijke mest in te zetten***